

Efter afstemningen i Folketinget ved 2. behandling den 12. december 2023

Forslag

til

Lov om ophævelse af lov for Grønland om børns retsstilling og om ændring af lov om ægteskabs indgåelse og opløsning som sat i kraft for Grønland, forældreansvarsloven og retsplejelov for Grønland

(Ændringer som følge af ikraftsættelse for Grønland af børneloven og lov om børns forsørgelse m.v.)

Social-, Bolig- og Ældreministeriet

Justitsministeriet

§ 1

Lov for Grønland om børns retsstilling, jf. lovbekendtgørelse nr. 805 af 30. juni 2015, ophæves.

§ 2

I lov om ægteskabs indgåelse og opløsning, som sat i kraft for Grønland ved kongelig anordning nr. 307 af 14. maj 1993, som ændret ved kongelig anordning nr. 321 af 26. april 1996, kongelig anordning nr. 197 af 7. marts 2016, kongelig anordning nr. 679 af 6. juni 2016 og § 5 i lov nr. 414 af 25. april 2023, foretages følgende ændringer:

1. I § 34, stk. 2, 1. pkt., udgår », 42«.
2. I § 34, stk. 2, 2. pkt., udgår », og § 42, stk. 2«.
3. §§ 42 og 45 ophæves.

§ 3

I forældreansvarsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1768 af 30. november 2020, som ændret ved lov nr. 2215 af 29. december 2020 og § 6 i lov nr. 753 af 13. juni 2023, foretages følgende ændring:

1. I § 49 indsættes som stk. 2:
»Stk. 2. De dele af §§ 6 og 7, som ikke i medfør af stk. 1 er sat i kraft for Grønland, kan ved kongelig anordning sættes helt eller delvis i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.«

§ 4

I retsplejelov for Grønland, jf. lovbekendtgørelse nr. 1186 af 18. september 2023, foretages følgende ændringer:

1. I § 9, stk. 1, 1. pkt., og § 55 ændres »faderskabssager« til: »sager om faderskab og medmoderskab«.
2. I § 20, stk. 4, nr. 1, og § 54, nr. 5, ændres »Faderskabssager« til: »Sager om faderskab og medmoderskab«.
3. Kapitel 26 affattes således:

»Kapitel 26

Sager om faderskab og medmoderskab

§ 272. Reglerne i dette kapitel anvendes for sager om faderskab og medmoderskab til børn, herunder spørgsmål om genoptagelse af sådanne sager.

§ 273. Sag om faderskab eller medmoderskab kan indbringes for en kredsret i Grønland i følgende situationer, jf. dog stk. 3:

- 1) Moderen eller barnet har bopæl i Grønland.
- 2) En person, som efter § 274, stk. 1, nr. 3, er part i sagen, har bopæl eller ophold i Grønland, eller personens dødsbo behandles eller har været behandlet i Grønland.
- 3) Faderskabet eller medmoderskabet er i Grønland registreret efter kapitel 1 eller 1 a i børneloven som sat i kraft for Grønland, anerkendt efter §§ 14 eller 19 i børneloven som sat i kraft for Grønland eller fastslået ved dom.

Stk. 2. Sag efter anmodning fra en person, som efter § 6 eller § 6 a i børneloven som sat i kraft for Grønland har ret til at få prøvet, om den pågældende er barnets far eller medmor, kan dog kun indbringes for en kredsret i Grønland, hvis moderen og barnet har bopæl i Grønland, jf. dog stk. 3.

Stk. 3. Reglerne i stk. 1 og 2 kan fraviges ved overenskomst med fremmed stat.

§ 273 a. Rigsombudsmanden indbringer sagen, jf. § 272, for den kredsret, hvor moderen har hjemting. Har hun ikke hjemting i Grønland, indbringes sagen for kredsretten på det sted, hvor den, der efter § 274, stk. 1, nr. 3, er part i sagen, har hjemting. Er der flere parter, bestemmer Rigsombudsmanden, hvilken kredsret sagen skal indbringes for. Har ingen af parterne hjemting i Grønland, bestemmer Rigsombudsmanden, hvilken kredsret sagen skal indbringes for.

Stk. 2. Den kredsret, som en sag er indbragt for, kan henvise sagen til behandling ved en anden kredsret, hvis det er mest hensigtsmæssigt, at sagen behandles der.

§ 273 b. En sag anses for indbragt for kredsretten, når retten har modtaget den fra Rigsombudsmanden.

§ 274. Sagens parter er følgende:

- 1) Barnet eller dets dødsbo.
- 2) Moderen eller hendes dødsbo.
- 3) Den eller de personer eller dødsboer, som retten efter § 17 i børneloven som sat i kraft for Grønland skal inddrage i sagen.

Stk. 2. Er en part under 18 år, optræder værger på partens vegne i sagen. I øvrigt optræder parterne på egen hånd uden hensyn til umyndiggørelse og lavværgemål. Finder kredsretten det påkrævet, at der for en part beskikkes en særlig værger, jf. myndighedslovens §§ 56 og 57, kan denne beskikkes af retten.

§ 274 a. Meddelelse om sagens indbringelse for kredsretten gives ved rettens foranstaltning til parterne. Inddrages en person under sagen som part, gives meddelelse ligeledes til den pågældende.

Stk. 2. Er en part død, gives meddelelsen til dødsboet.

§ 274 b. Kredsretten kan beskikke en rettergangsfuldmægtig for en part, der har behov for det. Kredsretten skal beskikke en rettergangsfuldmægtig for en person, der er inddraget i sagen, når der efter indkaldelse ved offentlig bekendtgørelse, jf. § 137, stk. 1, eller i tilfælde, hvor den opgivne forælder er død, ikke gives møde af den pågældende eller dødsboet.

§ 275. Kredsretten drager omsorg for sagens oplysning.

Stk. 2. Kredsretten træffer selv bestemmelse om afhøring af parter og vidner og om tilvejebringelse af udtalelser fra sagkyndige og andre bevismidler. Retten indkalder selv parter og vidner.

Stk. 3. Politiet yder kredsretten bistand til sagens oplysning, herunder ved eftersøgning af opgivne fader- eller medmodermuligheder.

Stk. 4. Bestemmelserne i denne lov om virkningerne af en parts udeblivelse eller møde uden at rejse indsigelse gælder ikke i sager efter dette kapitel.

Stk. 5. Indkaldelse af parterne til at overvære afhøring af vidner eller andre parter kan undlades, når kredsretten finder parternes møde uden betydning for sagen. Der skal altid gives parterne meddelelse om tid og sted for det retsmøde, i hvilket en sådan afhøring skal foregå, jf. dog stk. 6. I meddelelsen angives, at parten ikke behøver at give møde, medmindre parten selv ønsker det.

Stk. 6. Kredsretten kan undlade at indkalde en part til et retsmøde eller bestemme, at en part skal være udelukket fra at overvære et retsmøde helt eller delvis, hvis hensynet til en anden part eller til sagens oplysning undtagelsesvis gør det påkrævet. Inden sagen afgøres, skal den pågældende gøres bekendt med de fremkomne oplysninger.

Stk. 7. Kredsretten træffer bestemmelse om gennemførelse af retsgenetiske undersøgelser, jf. § 18 i børneloven som sat i kraft for Grønland. Bestemmelserne i § 150 finder tilsvarende anvendelse.

§ 276. Moderen har pligt til at møde i kredsretten og afgive forklaring om, hvem der er eller kan være barnets far eller medmor, jf. § 16 i børneloven som sat i kraft for Grønland. Reglerne i § 144, stk. 2, nr. 1, og §§ 150-152 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. Den eller de personer, som efter § 274, stk. 1, nr. 3, er parter i sagen, har pligt til at møde i kredsretten og afgive forklaring om, hvorvidt de har haft seksuelt forhold til moderen i den periode, hvor hun blev gravid, eller om de i medfør af §§ 27, 27 a eller 27 b i børneloven som sat i kraft for Grønland har samtykket til behandling med assisteret reproduktion eller lignende behandling. Reglerne i § 144, stk. 2, nr. 1, og §§ 150-152 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Der kan tillægges en part rejsegodtgørelse efter reglerne i § 160.

§ 277. Anerkendelser for kredsretten fremlægges til retsbogen.

§ 278. Kredsretten træffer afgørelse uden hensyn til parternes påstande og anbringender.

Stk. 2. Kun kredsretten kan træffe bestemmelse om, at en person ikke længere skal være inddraget som part i sagen.

Stk. 3. Kredsretten hæver sagen i følgende situationer:

- 1) Faderskabet eller medmoderskabet er anerkendt efter § 19 i børneloven som sat i kraft for Grønland.
- 2) Ingen af de personer, der efter § 274, stk. 1, nr. 3, er parter i sagen, bliver dømt som far eller medmor.
- 3) Barnet er afgået ved døden, jf. dog § 7, stk. 2, i børneloven som sat i kraft for Grønland.
- 4) Ingen fader- eller medmodermuligheder er oplyst, kan identificeres eller findes.

§ 278 a. Udgifter ved bevisførelse i henhold til § 275 afholdes af statskassen. Kredsretten kan pålægge en part at erstatte disse udgifter helt eller delvis, hvis særlige grunde taler for det.

§ 278 b. Retsmøderne foregår for lukkede døre. Efter moderens ønske kan en medarbejder fra kommunen give møde med hende.

Stk. 2. Ved offentlig gengivelse af domme må der ikke ske offentliggørelse af navn, stilling eller bopæl for nogen af de i dommen nævnte personer eller på anden måde offentliggørelse af de pågældendes identitet. Den, der overtræder dette forbud, idømmes foranstaltninger efter kriminalloven.

Stk. 3. Ved forkyndelse af meddelelse om indbringelse af sagen for kredsretten, af tilsigelser efter § 137 og af domme må moderens og barnets navn kun optages i den offentlige bekendtgørelse efter § 137, stk. 1, såfremt kredsretten i særlige tilfælde træffer bestemmelse herom.

Stk. 4. Er barnet bortadopteret, og kender forældrene ikke adoptanternes navne, må adoptanternes, parternes og vidners navne ikke optages i udskrifter af retsbogen eller rettens afgørelser.

§ 278 c. Når faderskabet eller medmoderskabet er fastslået eller sagen er hævet, sender kredsretten snarest muligt meddelelse til Rigsombudsmanden. Meddelelsen skal være ledsaget af kopi af den til retsbogen fremlagte anerkendelse eller en kopi af dommen, en kopi af retsbogen og kopi af de i sagen fremlagte personlige attester.

Stk. 2. Kredsretten sørger for dommens forkyndelse.

§ 279. Anke sker ved meddelelse til kredsretten. Meddelelse kan ske mundtligt til retsbogen. Kredsretten sender meddelelsen eller i de i 2. pkt. nævnte tilfælde en kopi af retsbogen og sagens akter til Grønlands Landsret.

Stk. 2. Reglerne i dette kapitel finder med de fornødne lempelser anvendelse under anke.

Stk. 3. Uanset ankefrister kan Grønlands Landsret under anken inddrage enhver, der for kredsretten har været inddraget i sagen som part. Opstår der spørgsmål om inddragelse af andre personer, kan sagen hjemvises til fornyet behandling ved kredsretten.«

4. I § 283, *stk. 1*, ændres »§ 448 c« til: »§ 448 f«.

5. I § 283, *stk. 2*, ændres »§ 448 f« til: »§ 448 g«.

6. I § 716, *nr. 4*, indsættes efter »faderskab«: »og medmoderskab«.

§ 5

I lov nr. 414 af 25. april 2023 om ændring af kriminallov for Grønland, retsplejelov for Grønland og forskellige andre love (Samtykkebaseret voldtægtsbestemmelse, digital kommunikation i kriminalretsplejen, tilståelsessager, udeblivelsesdomme, pligtig afgangsalder for dommere og kredsdommere m.v. og ændringer som følge af modernisering af arve- og skiftelovgivningen i Grønland) foretages følgende ændringer:

1. § 4 ophæves.

2. I § 7, *stk. 2*, ændres »§§ 4-6« til: »§§ 5 og 6«.

3. I § 7, *stk. 5*, ændres »§§ 4 og 5« til: »§ 5«.

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

§ 6

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. april 2024.

Stk. 2. Ophævelsen af kapitel 1 og § 23 a i lov for Grønland om børns retsstilling, jf. denne lovs § 1, og nyaffattelsen af kapitel 26 i retsplejelov for Grønland, jf. denne lovs § 4, nr. 3, finder ikke anvendelse for børn, der er født før lovens ikrafttræden, jf. dog stk. 3. For sådanne børn finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Stk. 3. Ophævelsen af kapitel 1 i lov for Grønland om børns retsstilling, jf. denne lovs § 1, finder anvendelse for sager om faderskab til børn, der er født før lovens ikrafttræden, som efter lovens ikrafttræden søges genoptaget efter § 22 i børneloven som sat i kraft for Grønland.

Stk. 4. Ophævelsen af § 21, stk. 1, og § 22, stk. 1 og 3, i lov for Grønland om børns retsstilling, jf. denne lovs § 1, finder ikke anvendelse for sager, hvor dødsfaldet er sket før lovens ikrafttræden. For sådanne sager finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Stk. 5. Ophævelsen af § 21, stk. 2, og § 22, stk. 2, i lov for Grønland om børns retsstilling, jf. denne lovs § 1, finder ikke anvendelse for afgørelser om uskiftet bo, der er truffet før lovens ikrafttræden. For sådanne afgørelser finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Stk. 6. Ophævelsen af § 23 i lov for Grønland om børns retsstilling, jf. denne lovs § 1, finder ikke anvendelse, hvis arvelader er død før det tidspunkt, som justitsministeren fastsætter efter § 7, stk. 2, i lov nr. 414 af 25. april 2023 om ændring af kriminallov for Grønland, retsplejelov for Grønland og forskellige andre love (Samtykkebaseret voldtægtsbestemmelse, digital kommunikation i kriminalretsplejen, tilståelsessager, udeblivelsesdomme, pligtig afgangsalder for dommere og kredsdommere m.v. og ændringer som følge af modernisering af arve- og skiftelovgivningen i Grønland). For sådanne sager finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Stk. 7. Ophævelsen af kapitel 2 og 3 i lov for Grønland om børns retsstilling, jf. denne lovs § 1, og ophævelsen af §§ 42 og 45 i lov om ægteskabs indgåelse og opløsning som sat i kraft for Grønland, jf. denne lovs § 2, nr. 3, finder ikke anvendelse for ansøgninger om fastsættelse eller ændring af børnebidrag, der er indgivet før lovens ikrafttræden. For sådanne ansøgninger finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Stk. 8. Ophævelsen af kapitel 2 og 3 i lov for Grønland om børns retsstilling, jf. denne lovs § 1, finder ikke anvendelse for sager om børnebidrag, hvor en mand er anset som bidragspligtig efter § 6, stk. 2, i lov nr. 197 af 16. juni 1962 for Grønland om børns retsstilling, og hvor ansøgning om ændring af børnebidrag indgives efter ikrafttrædelsen af denne lov. For sådanne ansøgninger finder de hidtil gældende regler anvendelse, dog således at disse ansøgninger behandles af Rigsombudsmanden i Grønland.

§ 7

§ 3 gælder ikke for Færøerne og Grønland.